

Извештај
за извршен надзор на законитоста на
работата од областа на животната средина на
општина Ново Село за 2022

Комисијата за вршење надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје формирана со Решение бр. 18-1092/2 од 16.02.2021 година, а врз основа и согласно Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје донесен од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање со бр.18-521/2 од 17.03.2022 година, на ден 19.10.2022 година изврши надзор на законитоста на работата во општина Ново Село.

Надзорот е извршен врз основа на претходна најава до општината Ново Село од страна на министерството и тоа за следните области од законите за животна средина:

1. Постапка за одобрување на елaborати за животна средина
2. Постапка за издавање на Б-интегрирана еколошка дозвола
3. Надзор на надлежностите на органите на општината од областа на управување со отпадот.
4. Надзор на надлежностите на органите на општината, од областа на заштита на водите.
5. Надзор на надлежностите на органите на општината од областа на заштита од бучава во животната средина

Претставници од општина Ново Село присутни при вршењето на надзорот беа Мери Аврамова и Туша Стојанов.

Во однос на првата точка која се однесува на спроведување на постапката за одобрување на елaborати за животната средина комисијата утврди дека:

Во општина Ново Село се увиде дека се спроведува постапката за одобрување на елaborати за заштита на животната средина и за истите се води регистар на издадени елaborати, имаат лице за одобрување на елaborати вработено на работно место – Советник за заштита на животната средина кое нема писмено овластување.

По однос на втората точка која се однесува на спроведување на постапката за издавање на Б интегрирани еколошки дозволи од страна на комисијата е утврдено дека согласно активностите кои произлегуваат од Законот за животна средина општината нема издадено ниту една Б интегрирана еколошка дозвола како и обновување. Немаат писмено овластено лице имаат вработен на работно место-Советник за заштита на животна средина кој би требало да ги издава. Им беше посочено да донесат писмено овластување но такво сеуште немаат донесено.

По однос на обврските согласно Законот за животна средина :

- Нема донесено нов ЛЕАП,
- Општината ја нема исполнето обврската согласно член 154 од ЗЖС, нема донесено надворешен план за вонредни состојби.
- Општина нема вработено овластен инспектор за животна средина
- Нема воспоставено соодветни катастри согласно член 42 и не доставува податоци до МЖСПП.
- Општината се изјасни дека не ја известува јавноста за состојбата во животната средина бидејќи немале таков проблем со загадување.

- Општина Ново Село нема воспоставено меѓуопштинска соработка со друга општина во областа на животната средина. (порано постоела заедничка администрација со општина Василево и општина Ново село поради близината на трите општини и поради потребата од здружување на човечкиот капитал и финансии заради остварување на обврските согласно законите, но во моментов не функционира)

Согласно третата точка согласно прописите кои произлегуваат од Законот за управување со отпадот:

- Општината нема донесено Решение за одобрување на регионален план за управување со отпад на југоисточен плански регион во кој припаѓа.
- Општината нема изготвено извештај за реализација на регионален план.
- Во општината Ново Село согласно член 28 од Законот за управување со отпад кој се однесува на управување со комуналниот и другиот неопасен отпад имала активности но истите не се презентираа и не се запишани во прашалникот.
- Советот на општината во врска со управување со отпад Немала донесено одлука за основање на Регионална депонија за управување со отпад на ниво на Југоисточен плански регион.
- Општината НЕ членувала во меѓуопштински одбор за управување со отпад во Југоисточен плански регион.
- Согласно член 45 од ЗУО за интегрирана мрежа за управување со отпад општината немала определено локација каде што можат да бидат изградени, односно поставени претоварни станици за отпад.
- Општина Ново Село има основано јавно претпријатија ЈПКД Комуна-Ново Село за собирање, транспортирање или третман на комуналниот и на другите видови неопасен отпад согласно член 60 од ЗУО. Отпадот се собирал во канти, контењери и се транспортирал на одредено место за отпад таканаречено "Ѓубриште" – Солена река КО Самоилово.
- Општината се изјасни дека Нема донесено Програма за работа и план за развој на секторот хигиена на ЈПКД Комуна Ново Село, врз основа на општите правила донесени согласно со членовит 37 и 51 од овој закон.
- Општината се изјасни дека Нема определено локација каде ке се постават садови за собирање и селектирање на отпадот со кои ќе се овозможи селектирање на опасниот отпад од домаќинствата согласно обврските во рамките за закон за проширена одговорност на производителите.
- Општината нема основано депонија за неопасен и за инертен отпад.
- Општината не води Катастер за својата територија во кој би се евидентирале создавачите на неопасен отпад согласно член 101 од ЗОУ.
- Согласно член 11 од ЗПОП Општината не ги исполнувала обврските за соработка со производителите на посебни текови на отпадот самостојни или преку колективен.
- Општина Ново Село граѓаните ги информирала преку табли поставени каде е забрането фрлање на отпад, соопштенија, објавување на Веб страната на Општината.

Согласно четвртата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината Ново Село, од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од Законот за водите:

- Општината Ново Село има поднесено барања до Министерство за животна средина и просторно планирање, Сектор води за прибавување на водно право согласно член 23 и член 24 од Закон за води. За некое од барањата за дозволи постапката е се уште во тек, а некое од доставените барање е отфрлено. Општината има во 2015 година прибавено Дозвола за испуштање отпадни води за

населено место Ново Село согласно член 79 од ЗВ., а за некои населени места кои се во општина Ново Село барањата се отфрлени.

- Општината при издавање на Б интегрирани еколошки дозволи утврдува дали инсталацијата за активностите и дејностите за кои се издава дозвола за користење и дозвола за испуштање ги има прибавено од Министерство за животна средина и просторно планирање.

- Општината согласно член 96 став 2 од ЗВ нема донесено одлука за потребата за определување на заштитни зони.

- Општината во прашалникот одговорила дека во урбанистичките планови ги прикажува картографски заштитните зони, согласно член 98 став 4 ЗВ, но бидејќи не се донесени заштитни зони општината не ги прикажува.

- Општината нема донесено Програма за одведување, собирање и пречистување на урбантите отпадни води согласно член 114 од ЗВ.

- Општината не врши одведување и собирање на отпадните води што произлегуваат или се создаваат на нивното подрачје, вклучувајќи го и отстранувањето на тињата и не врши пречистување на отпадните води согласно член 113 од ЗВ.

- Согласно член 116 Општина Ново Село не обезбедила ефлументите од индустриските отпадни води коишто влегуваат во системите за собирање и прочистување на урбани отпадни води да бидат подложни на потребниот предтретман.

- Општината нема донесено Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ. Општината има направена регулација на суводолиците во урбаниот дел во согласност со обврските од член 141 од ЗВ за да ги превземе мерките за уредување на пороите што се наоѓаат на нивното подрачје.

- Општина во прашалникот има одговорено дека има донесен Оперативниот план за заштита и одбрана од поплави, но истиот не е доставен до Министерство. Општината во 2015 во Министерството има доставено Акционен план.

- Општината не доставувала и објавувала извештаи за активностите реализирани во претходната година и не предвидела активности за наредната година во врска со заштитата од штетното дејство на водите.

- Општината е во постапка за донесувањето на урбанистичките планови и во планот е определен крајбрежниот заштитен појас.

- Општината во прашалникот одговорила дека секоја година до крајот на Септември не вршела проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикат поплави на земиштето, но има уредување и регулација на речните корита. Исто така во прашалникот од страна на општината е одговорено дека ги определила границите на ерозивното подрачје и подрачјето загрозено од ерозија.

- Општината нема донесено Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ и истите немат мерни места за мониторинг на водни тела.

- Општината имала основано претпријатие КЈП Водна Кула-Ново Село за вршење на дејноста и работење и одржување на системот за водоснабдување и снабдувањето со вода за пиење согласно член 185 од ЗВ.

Општината обезбедила вода за пиење преку изграден водоснабдителен систем-резервоари и секундарна мрежа.

- Општина Ново Село нема реализирано инспекциски надзор согласно член 229.

Согласно петата точка од областа на заштита од бучава во животната средина

-Општината не превзема активности при издавање на одобренија за градба во врска со посебните услови и мерки во врска со стандардите за заштита од бучава согласно и член 23 од ЗЗБЖС, како и член 35 од ЗЗБЖС.

-Општината нема склучено договор со овластено правно лице за мерење на бучава.
Општината не превзема никакви мерки согласно овластувањата во Законот за бучава.

Врз основа на сето горенаведено комисијата за вршењето на надзорот ги увиде следниве недостаци кои е потребно општината да ги отклони и за тоа да го извести министерството, и даде неколку препораки:

-Потребно е да се опфаќаат сите надлежности од областа на животната средина кои ги има општината, а кои произлегуваат пред се од Законот за животна средина, Законот за управување со отпадот, Законот за водите, Законот за заштита од бучавата во животната средина и останатите закони од областа на животната средина, во спроведување на постапките каде беше констатирано дека не се спроведуваат, Според констатираното еден вработен засега работи на спроведување на сите закони во областа, а истиот е ангажиран и за работа како архивар. Согласно систематизацијата имаат систематизирано повеќе работни места но немаат за инспектор за животна средина. Еден вработен со работни обврски на друго работно место не е во можност се да опфати, дополнително што е ангажиран за повеќе области надвор од областа на животната средина, потребно е да се ангажираат вработени или да биде распореден извршител а кој ќе работи исклучиво на областа на заштита на животната средина. Доколку не постои можност за ангажирање на вработен да се направи меѓуопштинска соработка со некоја од околните општини со цел размена на работна сила и помош меѓу општините како што тоа било порано.

-Да се вработи овластен инспектор за животна средина, која обврска е и согласно Законот за инспекциски надзор во животната средина.

-Да се подготви ЛЕАП,

-Општината да ја исполни обврската согласно член 154 од ЗЖС, да се донесе надворешен план за вонредни состојби.

-Да се отпочне под итно да се постапува целосно согласно Законот за бучава.

Во областа на отпадот комисијата укажува на следниве недостаци кои е потребно да се отстранат:

Се укажува Градоначалникот на општината да ја исполни обврската за соработка со производителите на посебни текови со отпад, со цел поттикнување на одделно собирање на отпадни производи, воспоставување на собирни центри и посебна инфраструктура за одделно собирае, согласно член 11 од ЗПОП.

Се укажува на општината да им овозможи на домаќинствата примарна селекција на отпадот кој го создаваат.

Се препорачува на општината да води Катастра за својата територија, каде ќе се евидентираат создавачите на неопасен и опасен отпад согласно закон за управување со отпад.

Се препорачува на општината да се вклучи во активностите во процесите на воспоставување на регионален систем за управување со отпад.

Се препорачува на општината да пристапи кон исполнување на обврските кои произлегуваат од член 11 од Закон за проширена одговорност ма производители, склучување на Договори со колективни постапувачи за управување со посебни текови со отпад, со цел поттикнување на одделно собирање на отпадни производи, посебни текови со отпад.

Во областа на водите комисијата укажува на следниве недостати кои е потребно да се отстранат:

- За издадените дозволи, шест месеци пред истекот на рокот на важност на дозволите потребно е да се достави барање за нивно продолжување до Министерството за животна средина и просторно планирање.

Воедно, Ви укажуваме дека за водни тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот за населените места во општина Ново Село за кои не се прибавени дозволи за користење на вода согласно член 26 и 28, истите потребно е да се прибават, исто така и за испуштања или фрлање материји и супстанции во реципиенти за кои не е прибавена дозвола за испуштање огласно член 79 од ЗВ потребно е истата да се прибави.

- Општината потребно е согласно член 96 став 2 од ЗВ да донесе Одлука за потребата од определување на заштитни зони за водни тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот. Одлуката за потребата со барање и Елаборат за определување на заштитни зони потребно е да се достави до Министерство за здравство и Министерство за животна средина и просторно планирање за да согласно член 96 став 1 од ЗВ се изработи Предлог одлука за заштитни зони која ќе ја донесе Владата на РСМакедонија. По донесување наодлуката од страна на Владата на РСМакедонија потребно е општината во урбанистичките планови на општината да ги прикажува картографски заштитните зони, согласно член 98 став 4 ЗВ.

- Потребно е општината да донесе Програма за одведување, собирање и пречистување на урбантите отпадни води согласно член 114 од ЗВ и да врши одведување и собирање на отпадните води што произлегуваат или се создаваат на нивното подрачје, вклучувајќи го и отстранувањето на тињата и да врши пречистување на отпадните води согласно член 113 од ЗВ. Согласно член 116 да обезбеди ефлументите од индустриските отпадни води коишто влегуваат во системите за собирање и пречистување на урбани отпадни води да бидат подложни на потребниот предтретман.

- Општината да донесе Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ (која треба да содржи изградба на насипи, акумулации, регулација на реки, уредување на порои, заштита на земјиште од ерозија, пошумување и сл.) и да се преземаат мерките за заштита од друго штетно дејство на водите во урбантите подрачја согласно оваа програма.

- Согласно член 143 општината да изработи, доставува и објавува извештаи за активностите реализирани во претходната година и предвидените активности за наредната година во врска со заштитата од штетното дејство на водите.

- Согласно член 126 од ЗВ потребно е Оперативниот план за заштита и одбрана од поплави во континуитет да се донесува од страна на општината, да се доставува до Министерство за животна средина и просторно планирање и да се спроведува истиот.

- Општината согласно член 131 во населените места има можност да го определува крајбрежниот заштитен појас за водотеците за кои не е определен истиот и да го уреди согласно член 132.

- Советот на општината на територијата под нејзина надлежност доколку ги нема определено потребно е да ги определи границите на ерозивното подрачје и подрачјето загрозено од ерозија како и да ги утврди мерките и работите за заштита на земјиштето од ерозија и уредувањето на пороите, врз основа на техничка документација согласно член 135 од ЗВ и да ги презема мерките за заштита на ерозивни подрачја согласно член 137 од ЗВ

- Согласно член 133 секоја година до крајот на септември општината да изврши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикат поплави на земјиштето и дали обезбедуваат непречен проток на водата. Доколку водотеците не обезбедуваат непречен проток се преземат мерки од страна на општината.

- Општината потребно е да донесе Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ и редовно да доставува податоци од мониторинг согласно член 156 ЗВ.

За превземените активности општината да го извести министерството, Одделение за соработка со локална самоуправа во Секторот за соработка со локална самоуправа и управно надзорни работи во рок од 6 месеци со писмен допис.

Скопје, 2022 година

Претседател на Комисија
Танja Кироска Филиќ 

Членови од Комисијата присутни на надзорот:

Ирена Николоска, 
Александар Петковски, 
Лумни Јашари 
Даниела Ристова, 

Членови на комисијата кои учествуваа во извештајот:

Даниела Наумоска, 